

siges om andre Punkter, men naar Opmærksomheden er henvendt paa dette, kan det vel være nok.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Keiser-Nielsen): Maa jeg sige til det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (la Cour), at Tanken ved Tiendeafløsningsloven overfor Kirkerne har jo fra Rigsdagens Side faktisk været, at man skulde saa vidt muligt naa til at faa Kirkerne ud af privat Eje. Det ligger til Grund for hele Tankegangen, at man har været misfornøjet med hele den Ordning, vi har haft her til Lands med vore Kirker, at de var i privat Eje. Derfor kan man ikke vente andet, end at i den Lovgivning, som fremkommer, maatte denne almindelige Betragtning altid skinne igennem, at man vilde søge at faa disse Kirker ud af privat Eje. Naturligvis skal man saa optræde med en vis Liberalitet overfor de private Tiendeejere og give dem en Overgangstid. Men det forekommer mig, at det ærede Medlem, naar han taler om denne Lov, ikke lægger Mærke til, at der virkelig er givet et Tilsagn til de private Tiendeejere om at kunne blive fri for denne Lovs Bestemmelser. Hvis de private Tiendeejere vil det, kan de faa Lov til at afløse deres Kirker efter den gamle Tiendelov af 1861, som gælder fremdeles. Det staar i Lovforslagets Afsnit IV: „For de Kirketiendejere, der inden Lovens Ikrafttræden begærer deres Forpligtelse overfor Kirken afløst, lægges Reglerne i Lov om nogle Bestemmelser vedrørende Kirkesyn, Præstegaardssyn m. v. af 19. Februar 1861 til Grund for Afløsningen.“ Her er jo dog i Virkeligheden taget noget Hensyn. Vil saa en Tiendejer af Interesse for sin Kirke og af Interesse for at være privat Ejer af en Kirke bevare denne Kirke, maa han ikke vente, at Lovgivningsmagten skal sige, at denne Interesse skal være af rent økonomisk Art; saa maa han vente, at Lovgivningsmagten gaar ud fra, at denne Interesse kun kan være virkelig Interesse for Kirkens smukke Udstyrelse, og saa maa han naturligvis ogsaa finde sig i, at der bliver saadanne Lovbestemmelser, som hævder, at Kirken faar denne smukke kunstneriske Udstyrelse.

Til det ærede 2det Medlem for 1ste Kreds (Rambusch) vil jeg sige, at man har ikke udslettet alt Cement; man har tilladt Cement i Kirkens Grund og i Ligkappellet. Men i al Almindelighed er jeg ellers ganske uenig med det ærede Medlem; thi jeg

synes ikke, at Cement ser godt ud i Kirker. At man nu er ømfindtlig for at bevare alle de gamle Ting, der har arkæologisk Interesse for vore Kirker, finder jeg naturligt; man faar mere og mere Lyst til at træffe strenge Bestemmelser, naar man som jeg selv har faret fra Kirke til Kirke med disse Afløsningssyn og set, hvilken Vandalisme der faktisk er begaaet overfor mange af vore gamle Kirker i den ældre Tid, efter den ældre Synslov. Jeg indrømmer, at der er visse Bestemmelser her, der er noget minutiøse og rigoristiske; men de er affødte af de Overskridelser, som tidligere er sket.

Niels Rasmussen: Den højtærede Ministers Bemærkninger giver mig Anledning til at sige et Par Ord. De sidste Udtalelser fra den højtærede Minister glædede mig; thi der har været et svagt Punkt i Kirketilsynet, og det forekommer mig, at denne Svaghed ikke er fjernet i det foreliggende Lovforslag. Her er ganske vist truffet en Del Bestemmelser, som kan virke i den Retning, som den højtærede Minister talte om, nemlig som Værn for saadanne i arkitektonisk eller arkæologisk Henseende værdifulde Kirkebygninger og Inventar; men jeg synes ikke, at de Bestemmelser, som skal virke i den Retning, er helt heldige. Nu er det mig ganske vist bekendt, at Kultusministeriet har Kendskab til, hvilke Kirkebygninger der her i Landet har saadan Værdi, og man ved ogsaa, ihvilke Kirker der findes Inventar af særlig kunstnerisk og arkæologisk Værdi, men det er ikke nok, at Ministeriet mulig har Lister derover. Der er et andet Spørgsmaal, som trænger sig paa her, naar der er Tale om, hvorledes disse Kirker og disse Genstande ude omkring i Landet skal værnes. Der er i § 5 truffet en Bestemmelse om, at forinden en Kirkes Ombygning eller Forandring skal Tegning forelægges Synet, der indsender den til Ministeriet til Godkendelse. Det kan i og for sig være en meget god Bestemmelse, jeg finder blot, at den er for omstændelig; og jeg synes, det burde ordnes paa en anden Maade, hvad jeg straks skal komme til. I § 7, sidste Stykke, der særlig omhandler Udførelsen af Synets Hverv med Hensyn til Vedligeholdelsen af Kirkebygningen med Løsøre og andet Tilbehør, er der talt om Kirkebygninger af arkæologisk, kunstnerisk og historisk Betydning, og der fordres Udsættelser med Hensyn til saadanne forelagt Ministeriet, der før Afgørelsen foranstalter fornøden